

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และเพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ ได้แก่ (1) พฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์ต่ำ (2) พฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูง (3) พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำ (4) พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์ต่ำและมุ่งงานต่ำ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2553 ผู้อำนวยการ-โรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 169 คน ครู จำนวน 2,068 คน รวม 2,237 คน และทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยวิธีการแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มได้จำนวน 10 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 336 คน โดยการเปิดตาราง Yamane และนำมาหาค่าร้อยละ 40 จากประชากรแต่ละโรงเรียน และทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยวิธีการแบบง่าย (simple random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มได้จำนวน 10 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 336 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบและแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างจะเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' s)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปผลได้ดังนี้

1. บุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร มีพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ มุ่งงานต่ำและมุ่งความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมา ด้านมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์ต่ำ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 รองลงมา มุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 มุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.70 ตามลำดับ

2. บุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาครมีระดับความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติมากที่สุด จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 60.10 รองลงมาสูงกว่าปกติ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 และต่ำกว่าปกติ จำนวน 57 คน คิดเป็น 17.00

3. บุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร ที่มีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheff e' s post hoc comparison) พบว่า พฤติกรรมมุ่งงานต่ำและมุ่งความสัมพันธ์ต่ำกับพฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำ พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำกับพฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูง พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำกับพฤติกรรมมุ่งงานสูงและความสัมพันธ์ต่ำ พฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูงกับพฤติกรรมมุ่งงานสูงและความสัมพันธ์ต่ำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ ของบุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร ได้แก่ พฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์ต่ำ พฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูง พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำ พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์ต่ำและมุ่งงานต่ำ มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง Sternberg (อ้างถึงใน อนันตชัย ศรีโคตร, 2549, หน้า 89) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย Yale ได้ทำการศึกษาพบว่า ชาวปัญญาสามารถอธิบายถึง การประสบความสำเร็จในการทำงานได้น้อยมาก ความเฉลียวฉลาด หรือชาวปัญญาเป็น เครื่องบ่งชี้ว่าบุคคลมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จ ในหน้าที่การงานได้ในระดับหนึ่ง แต่ชาวปัญญาไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญเพียงปัจจัยเดียวที่จะสามารถบ่งชี้ถึงความสำเร็จของ บุคคลได้ มีการศึกษาของ Campbell (อ้างถึงใน อนันตชัย ศรีโคตร, 2549, หน้า 89) และ คณะจากสถาบัน The Center for Creative Leadership หรือ CCL โดยทำการศึกษาถึง การประสบความสำเร็จของผู้บริหารกับผู้บริหารที่เคยประสบความสำเร็จ พบว่า ผู้บริหาร เหล่านี้ต้องประสบกับความล้มเหลวอันเนื่องมาจากข้อบกพร่องในเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลซึ่งเป็นสาเหตุที่พบมากกว่าข้อบกพร่องอันเนื่องมาจากการขาดความสามารถ ทางด้านเทคนิคเสียอีก และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก ในอเมริกาและยุโรป พบว่า ข้อบกพร่องสำคัญที่ปรากฏให้เห็นก็คือ ข้อบกพร่องใน การควบคุมอารมณ์ เช่น มีความสัมพันธ์ในการทำงานกับบุคคลอื่นไม่ดี เป็นพวกที่ชอบใช้อำนาจแบบเผด็จการ มีความทะเยอทะยานและมีความขัดแย้งกับฝ่ายบริหารที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในระดับสูงกว่า โดยผลการศึกษาที่ได้รับเผยแพร่ลงในนิตยสาร Time ในปี ค.ศ. 1995 จากการศึกษาวิจัยของนักวิชาการและนักจิตวิทยาเกี่ยวกับแนวความคิด และองค์ประกอบของชาวอารมณ์ทำให้เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า ชาวอารมณ์เป็นตั้ง หัวใจหลัก หรือเป็นส่วนสนับสนุนที่จะนำบุคคลไปสู่ความสำเร็จและความสุขในชีวิต

ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จในหน้าที่การงาน การเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่น เพราะเขาวัวอารมณ์เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความสำเร็จในทุกกิจกรรมของชีวิตมนุษย์ช่วยเพิ่มคุณค่าในความเป็นมนุษย์ให้เปี่ยมไปด้วยความสุข ก่อให้เกิดความเข้าใจต่อตนเองและเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มพูนการพัฒนาตนเอง ประสิทธิภาพในการทำงาน ลดภาวะความเครียดก่อให้เกิดความรักความเข้าใจในกลุ่มเพื่อนร่วมงานและคนใกล้ชิดยิ่งไปกว่านั้นยังช่วยสร้างทีมงานให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความพร้อมในการเป็นภาวะผู้นำที่ดีในอนาคตได้อีกด้วย (อนันตชัย ศรีโคตร, 2549, หน้า 89-91)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษารเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาครที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า มีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่มีพฤติกรรมมุ่งงานต่ำ และความสัมพันธ์ต่ำและความฉลาดทางอารมณ์ของเกณฑ์ปกติ และดังนั้นผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครูผู้สอน น่าจะมีการจัดกิจกรรมหรืออบรมโดยมุ่งเน้นให้บุคลากรทางการศึกษาได้ตระหนักถึงความฉลาดทางอารมณ์เพื่อให้บุคลากรสามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสามารถควบคุมและจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสมทั้งยังปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา-สมุทรสาครที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครระหว่าง โรงเรียนในเขตพื้นที่เดียวกันหรือต่างเขตพื้นที่
2. ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และควรมีการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่แตกต่างกัน